

**ЗАКОН
ЗА РАТИФИКАЦИЈА НА ДОГОВОРОТ МЕЃУ МАКЕДОНСКАТА ВЛАДА И ВЛАДАТА НА РЕПУБЛИКА
ПОЛСКА ЗА ПОТТИКНУВАЊЕ И ЗАЕМНА ЗАШТИТА НА ИНВЕСТИЦИИТЕ**

Член 1

Се ратификува Договорот меѓу Македонската влада и Владата на Република Полска за поттикнување и заемна заштита на инвестициите, склучен во Скопје на 28 ноември 1996 година.

Член 2

Договорот во оригинал на македонски, полски и на англиски јазик гласи:

Д О Г О В О Р
меѓу
МАКЕДОНСКАТА ВЛАДА
И
ВЛАДАТА НА РЕПУБЛИКА ПОЛСКА
за поттикнување и заемна заштита на
инвестициите

Македонската Влада и Владата на Република Полска, во натамошниот текст: Договорни страни, со желба за поттикнување на меѓусебната стопанска соработка во заеднички интерес, со цел за создавање и одржување поповолни услови за инвестирање на инвеститори од едната Договорна страна на територијата на другата, имајќи ја предвид потребата за поттикнување и заштита на странските инвестирања со цел за стопански развој на договорните страни, се договорија за следното:

Член 1

Дефиниции

За целите на овој Договор

1) Изразот "инвестиција" се однесува на било кој имот што го инвестирал инвеститорот на едната Договорна страна, под услов инвестирањето да е извршено според законите и прописите на другата Договорна страна, вклучувајќи:

- а) подвижен и недвижен имот, гаранции и стварни права како што се: право на службеност, хипотека и други права согласно закон;
- б) акции, удели или било кој друг облик на учество;
- в) побарувања кои гласат на пари или други услуги кои имаат стопанска вредност;
- г) авторски права, заштитни знаци, патенти и други права од интелектуалната и индустриската сопственост, know-how и good will;

д) било кое право од финансиска природа кое произлегува од закон или спогодба, како што е право на концесија издадено во согласност со важечките одредби, со кое се уредува вршењето на работите, вклучувајќи истражување, обработка, добивање и експлоатација на природните извори.

2. Изразот "инвеститор" значи било кое физичко или правно лице на едната Договорна страна кое инвестирало, инвестира или ќе инвестира на територијата на другата Договорна страна.

а) Изразот "физичко лице" значи во односот на двете договорни страни било кое физичко лице кое има државјанство на државата договорничка на овој договор.

б) Изразот "правно лице" значи во односот на двете Договорни страни правно лице вклучувајќи претпријатија, компании, корпорации, деловни здруженија или други организации кои се основани или на друг начин се организирани согласно со законодавството на една од Договорните страни и имаат свое седиште на територијата на таа Договорна страна.

3. Изразот "приход" значи пари кои се остваруваат од инвестициите, а особено профит, камати, дивиденди, надоместоци за авторски права и разни други надоместоци, вклучувајќи го и повторно инвестираниот капитал и капиталната добивка.

4. Изразот "територија" ја подразбира територијата на државите на Договорните страни од овој Договор, кој го опфаќа копнениот, водниот и воздушниот простор над кој секоја од државите на Договорните страни од овој Договор врши јурисдикција или суверени права согласно со сопственото внатрешно законодавство и со меѓународното право.

5. Било каква промена во формата на инвестираните средства не влијае на нејзиниот карактер како инвестиција

Член 2

Поттикнување и одобрување на инвестиции

1. Секоја Договорна страна на својата територија ќе ги поттикнува инвестициите на инвеститорите на другата Договорна страна и ќе ги одобрува таквите инвестиции согласно со своето важечко законодавство.

2. Кога Договорната страна ќе го дозволи инвестирањето на својата територија, согласно со своите закони и прописи, ќе ги издаде потребните одобренія во врска со таквото инвестирање со поткрепа на лиценцни спогодби и договори за техничка, трговска или административна соработка. Секоја Договорна страна, по потреба, ќе настојува да издаде потребни одобренія во врска со работата на советници или други квалификувани лица со странско државјанство.

Заштита и третман на инвестициите

1. Секоја Договорна страна ќе обезбеди целосна заштита и сигурност во рамките на својата територија на инвестициите на инвеститорите од другата Договорна страна извршени во согласност со нејзините закони и прописи и нема со неоправдани и неправични мерки да влијае на управувањето, одржувањето, употребата, користењето, проширувањето, продажбата и, во краен случај, на укинувањето на таквото инвестирање.

2. Секоја Договорна страна ќе обезбеди правичен и непристрасен третман на инвестицијата на инвеститорот од другата Договорна страна во рамките на својата територија. Свој третман не смее да биде понеповолен од третманот кој секоја Договорна страна го дава на својот сопствен инвеститор или на инвеститор од трета држава.

3. Третманот од став 1 и 2 на овој член нема да се применува на привилегии кои ги дава секоја од Договорните страни на инвеститорите на трети држави врз основа на нивното членство или здружување на слободниот пазар, царинска унија, заеднички пазар, или врз основа на постојни или идни спогодби кои се однесуваат на одбегнување на двојно оданочување или спогодба која се однесува на други даночни прашања, а во случајот со македонската страна и нејзините односи воспоставени врз основа на економската соработка со поранешните југословенски републики.

Член 4

Експропријација и надоместок

1. Ниедна Договорна страна не може да преземе мерки на експропријација, национализација или други мерки од исто или слично значење спрема инвестициите на инвеститорите на другата Договорна страна (во натамошниот текст: експропријација), освен во случај тие мерки да се преземени во јавен интерес, на правична основа, по законска постапка и ако е предвиден соодветен надоместок за експроприраната сопственост.

Надоместокот мора да одговара на пазарната вредност на експроприраното вложување непосредно пред да е извршена експропријацијата, односно пред таа да стане општо познат факт. Надоместокот за штетата ги содржи и каматите, пресметани на годишна LIBOR основа од денот на национализацијата или експропријацијата до денот на исплатата.

2. Износот на надоместокот ќе се одреди во конвертибилна и слободно трансферибилна валута и ќе биде исплатен без одлагање на овластено лице, без оглед на неговото живеалиште односно престојување.

Исплатата на надоместокот мора да се изврши без одлагање, што подразбира временски период кој по редовен тек на работите е потребен да се изврши преносот на средствата.

Наведениот временски период почнува да тече од денот на поставувањето на барањето за надоместок и не смее да го надмине рокот од три месеци.

3. Инвеститорите на едната Договорна страна кои трпат штета во инвестициите на територијата на другата Договорна страна, заради војна или други вооружени судири, состојба на државна загрозеност, побуна, востание или немири, имаат право на надоместок на штета во вид на обезштетување, компензација или друг вид на надоместок, според условите кои не можат да бидат понеповолни од оние кои се признаваат на сопствените инвеститори односно на инвеститорите од трети држави.

Исплатата на наведените надоместоци ќе се изврши без одлагање, штом тоа е можно, во конвертибилна и слободно трансферибилна валута.

Член 5

Пренос

1. Секоја Договорна страна на чија територија е извршено инвестирање на инвеститори од другата Договорна страна, ќе им дозволи слободен пренос на средствата во врска со инвестициите, а особено на:

- а) влогот и дополнителните суми на пари потребни за одржување и проширување на инвестициите;
- б) заработката, добивката, камати, дивиденди и други тековни приходи;
- в) износите за враќање на кредити, вклучувајќи и камати, според важечки и документиран договор кој е во непосредна врска со одреденото инвестирање;
- г) надоместоци за авторски права (ROYALTIES) и провизии;
- д) приходите од целосна или делумна продажба или укинување на инвестицијата;
- ѓ) надоместоците од членот 4 на овој договор;
- е) заработките на државјаните на едната Договорна страна на кои им е дозволена работа во рамките на инвестициите на територијата на другата Договорна страна.

2. Преносите мора да бидат извршени и пресметани без одлагање, во конвертибилна валута според редовниот курс на денот на преносот, во согласност со постапката која ја пропишала договорната страна на чија територија инвестирањето е извршено, под услов да се намирани сите финансиски обврски спрема таа Договорна страна.

3. Договорните страни се согласни дека условите за извршување на преносот од ставот 1 и 2 на овој член не смеат да бидат понеповолни од условите договорени за пренос кои произлегуваат од ивнестициите на било која трета држава.

Член 6

Суброгација

1. Ако едната Договорна страна или некоја агенција изврши плаќање на било кои од нејзините инвеститори под гаранција или осигурување во согласност со договорот за инвестирање, другата Договорна страна ќе го признае таквиот пренос на права (суброгација) во корист на Договорната страна или агенција во поглед на сите права на претходниот инвеститор.

Договорната страна или агенција на која по пат на суброгација, се пренесени правата на инвеститор, има право на истите права како и инвеститорот, и за да ги оствари, мора да ги преземе и извршува сите обврски кои за него од таа осигурана инвестиција произлегуваат.

2. Во случај на суброгација од став 1 на овој член инвеститорот не е овластен за подигање тужба, ако за тоа посебно не го овласти Договорната страна или агенција на Договорната страна која ги презела правата од договорот.

Член 7

Решавање на спорови помеѓу едната договорна страна и инвеститорите на другата договорна страна

1. Во случај на спор помеѓу едната Договорна страна и инвеститорот на другата Договорна страна инвеститорот е должен, со детални податоци писмено да ја извести другата Договорна страна за постоењето на таквиот спор. Било кој спор меѓу едната Договорна страна и инвеститорот од другата Договорна страна, би требало да се решава спогодбено.

2. Во случај кога спорот не може да се реши спогодбено, во рок од шест месеци од денот на писмениот поднесок со кој е известена Договорната страна, според своја проценка, засегнатиот инвеститор, за спорните прашања, може да предложи, спорот да се решава:

- пред судот на Договорната страна на чија територија инвестицијата е извршена;
- пред "ад хок" арбитражен суд, согласно арбитражните правила на Комисијата за меѓународно трговско право на ООН (UNCITRAL);
- пред Меѓународниот центар за решавање на инвестициони спорови (ICSID), согласно Конвенцијата за решавање на инвестициони

спорови меѓу држави и државјани на други држави, отворена за потпишување на 18.03.1965 год. во Вашингтон Д.Ц., во случај двете Договорни страни да ја потпишале таа Конвенција.

3. Во случај на поведување спор пред надлежен орган на Договорната страна или пред меѓународна арбитража, изборот за една од двете постапки е дефинитивен.

4. Арбитражната одлука односно пресудата ќе се донесе врз основа на:

- одредбите на овој Договор;
- националното право на Договорната страна на чија територија инвестицијата е извршена, вклучувајќи ги и правилата на судир на законите;
- правилата и општо прифатените начела на меѓународното право.

5. Арбитражната одлука односно пресуда е конечна и задолжителна за двете страни во спорот. Секоја Договорна страна е должна да ја изврши арбитражната одлука според прописите на националното право.

Член 8

Решавање на спорови меѓу договорните страни

1. Споровите меѓу Договорните страни кои се однесуваат на толкувањата и примената на одредбите на овој Договор, ќе се решаваат со консултации и преговори по дипломатски пат.

2. Доколку Договорните страни не можат да постигнат спогодба за спорните прашања во рок од шест месеци од датумот кога едната Договорна страна писмено ја извести другата Договорна страна за спорот, врз основа на барање од било која Договорна страна, за тие прашања ќе одлучува арбитражен суд составен од три члена.

Секоја Договорна страна ќе именува по еден арбитер, а така именуваните арбитри ќе именуваат претседател кој мора да биде државјанин на трета држава која одржува дипломатски односи со двете Договорни страни.

3. Ако едната Договорна страна не именува арбитер, ниту се јавува на повикот на другата Договорна страна тоа да го стори во рок од два месеци од денот на повикот, арбитер ќе именува претседателот на Меѓународниот суд на правдата на барање на Договорната страна која поставила арбитер.

4. Ако именуваните арбитри не може да се согласат за избор на претседател во рок од два месеци од нивното именување, на барање на било

која договорна страна ќе го именува претседателот на Меѓународниот суд на правдата.

5. Ако во случаите од ставот 3 и 4 на овој член, претседателот на Меѓународниот суд на правдата е спречен во вршењето на својата функција или ако е државјанин на една од Договорните страни, претседателот ќе го именува потпретседателот, а во случаите на негова спреченост или припадност на една од Договорните страни, претседателот ќе го именува најстариот судија на Судот кој не е државјанин ниту на една од Договорните страни.

6. Арбитражниот суд, согласно другите одредби на Договорните страни, ќе ја одреди постапката и ќе донесе одлука со мнозинство на гласови.

7. Одлуката на арбитражниот суд е конечна и задолжителна за двете страни.

8. Секоја Договорна страна ги поднесува своите трошоци во врска со учествувањето и застапувањето во арбитражната постапка. Трошоците за претседателот и останатите трошоци ќе ги поднесат на еднакви делови Договорните страни. Судот може да одлучи поголем дел од трошоците да ги поднесе едната Договорна страна и оваа одлука ќе биде обврзувачка за двете Договорни страни.

Член 9

Поповолно право

Ако домашното право на било која Договорна страна обврски по меѓународното позитивно право или обврски кои произлегуваат од подоцна извршени дополнувања на овој Договор склучени помеѓу Договорните страни содржат општи или посебни одредби кои за инвеститорите на Договорните страни одредуваат примена на поповолни услови од оние пропишани со овој Договор ќе се применуваат поповолните одредби во онаа мерка во која се поповолни од одредбите на овој Договор.

Член 10

Преговори и размена на информации

На барање од едната Договорна страна, другата Договорна страна веднаш ќе пристапи кон преговори за толкување и примена на овој Договор.

На барање од едната Договорна страна, другата Договорна страна е должна да ги пружи потребните информации за законите, прописите, одлуките, административната пракса, постапка или политика чија примена влијае на инвестициите на кои се однесува овој Договор.

Член 11

Примена

Овој Договор ќе се применува на инвестициите на територијата на Договорната страна направени, согласно со законите и прописите на инвеститорите на другата Договорна страна, од денот на влегувањето во сила на овој Договор.

Член 12

Влегување во сила

Овој Договор влегува во сила со денот на примањето на последното известување на едната Договорна страна од другата Договорна страна за исполнување на сите услови за влегување во сила на овој Договор предвидени со законодавството.

Член 13

Траење и престанок на договорот

1. Овој Договор останува во сила за период од десет (10) години од денот на неговото влегување во сила и автоматски се продолжува за период или периоди од наредни десет години, ако ниту една од Договорните страни со писмено известување, не го откаже, најдоцна една година пред истекнувањето на неговата важност.

Известувањето за откажување на Договорот влегува во сила и Договорот се смета за откажан по истекот на една година од денот кога другата Договорна страна го примила известувањето за откажување на Договорот.

2. На инвестициите извршени пред настапувањето на откажувањето на Договорот, одредбите од овој Договор ќе се применуваат за период од десет години од денот на престанувањето на овој Договор.

Овој Договор е составен во Скопје на 28 ноември 1996 година, во два истоветни примерока, секој на македонски, полски и англиски јазик.

Во случај на несогласување, меродавен е англискиот текст на Договорот.

ЗА МАКЕДОНСКАТА ВЛАДА

**ЗА ВЛАДАТА НА РЕПУБЛИКА
ПОЛСКА**

Министер за надворешни работи
д-р Љубомир Фрчковски, с.р.

Министер за надворешни работи
Дариуш Росати, с.р.

U M O W A

M I Ę D Z Y

R Z Ą D E M M A C E D O Ń S K I M

A

R Z Ą D E M R Z E C Z Y P O S P O L I T E J P O L S K I E J

W S P R A W I E P O P I E R A N I A

I W Z A J E M N E J O C H R O N Y I N W E S T Y C J I

P R E A M B U Ł A

Rząd Macedoński i Rząd Rzeczypospolitej Polskiej (zwane dalej "Umawiającymi się Stronami"),

dażąc do rozszerzenia współpracy gospodarczej wzajemnie korzystnej dla obu Państw,